ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1959

Vyhlásené: 12.03.1959 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

8

Zákon

z 20. februára 1959,

ktorým sa ustanovujú základné pravidlá o štátnom rozpočte a o hospodárení s rozpočtovými prostriedkami

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Diel I
Úvodné ustanovenia

§ 1

(1) Štátny rozpočet je základným finančným plánom štátu.

(2) Zdrojom príjmov štátneho rozpočtu je predovšetkým socialistická výroba a budovateľské úsilie pracujúceho ľudu. Prostriedky štátneho rozpočtu slúžia k finančnému zabezpečeniu hospodárskej a kultúrnej výstavby a k upevňovaniu moci a sily republiky.

(3) Štátny rozpočet vychádza z päťročných plánov rozvoja národného hospodárstva. Je spätý s ročnými plánmi rozvoja národného hospodárstva a opiera sa o finančné plány a rozpočty ministerstiev, podnikov štátneho socialistického sektora a národných výborov.

(4) Na zabezpečenie cieľov štátneho rozpočtu sa rozvíja tvorivá účasť ľudu, ako jediného hospodára a spoločenského vlastníka všetkého národného majetku, na riadení hospodárstva a správe štátu.

Diel II
Všeobecné ustanovenia o štátnom rozpočte

§ 2

(1) Celková výška príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu sa určuje pre každý rok rozpočtovým zákonom v súlade s úlohami päťročného plánu.

(2) Rozpočtový rok je zhodný s rokom kalendárnym.

(3) Štátny rozpočet musí byť vyrovnaný.

§ 3

Štátny rozpočet je jednotný. Skladá sa z rozpočtov ministerstiev a ostatných ústredných úradov a orgánov a z rozpočtov národných výborov; súčasťou štátneho rozpočtu je rozpočet Slovenska.

§ 4

(1) V rámci štátneho rozpočtu sa určujú pre každý rozpočtový rok príjmy a výdavky rozpočtu Slovenska a rozpočtov národných výborov.

(2) Slovenská národná rada môže zvýšiť príjmy rozpočtu Slovenska nad určenú sumu a o tú istú sumu zvýšiť aj výdavky.

(3) Národný výbor môže zvýšiť príjmy svojho rozpočtu nad určenú sumu a o tú istú sumu zvýšiť aj výdavky.

§ 5
Zapojenie organizácií na štátny rozpočet

(1) Hospodárske organizácie štátneho socialistického sektora sú zapojené na štátny rozpočet finančnými vzťahmi určenými v ich finančných plánoch. Tieto vzťahy upravujú osobitné predpisy.

(2) Rozpočtové organizácie sú na štátny rozpočet zapojené buď hrubými príjmami a výdavkami alebo finančnými vzťahmi (osobitné rozpočtové organizácie).

(3) Organizáciám, ktoré plnia dôležité verejné úlohy, možno poskytovať príspevky zo štátneho rozpočtu za podmienok určených Ministerstvom financií.

§ 6
Skladba štátneho rozpočtu

(1) Skladba štátneho rozpočtu musí zodpovedať organizačnej štruktúre hospodárstva a štátnej správy a musí byť jednoduchá, jasná a prehľadná.

(2) Skladbu štátneho rozpočtu určí minister financií.

§ 7
Zostavovanie štátneho rozpočtu

(1) Vláda určuje lehoty pre zostavovanie štátneho rozpočtu.

(2) Pri zostavovaní návrhu svojho rozpočtu sú všetky organizácie povinné:

a) odkrývať všetky zdroje pre zvýšenie príjmov a zníženie výdavkov a využívať ich,

b) zaraďovať do rozpočtu výdavky len v sumách nutných na účelné a hospodárne plnenie úloh.

§ 8
Hospodárenie podľa štátneho rozpočtu

(1) Prostriedky určené v štátnom rozpočte na úhradu výdavkov smú sa použiť len na účely, na ktoré boli určené a len do výšky stanovenej rozpočtom. Minister financií určí, v ktorých prípadoch sa môžu uvedené prostriedky použiť na iný účel.

(2) Vláda môže povoliť uskutočnenie výdavku nevyhnutného pre národné hospodárstvo a nezabezpečeného v štátnom rozpočte, pokiaľ ho nemožno kryť v rozpočte ministerstva, ústredného úradu alebo orgánu, v rozpočte kraja alebo v rozpočte Slovenska, ak zabezpečí jeho úhradu vyššími príjmami alebo úsporami na iných výdavkoch v štátnom rozpočte, prípadne odsunutím iného menej naliehavého výdavku. Obdobne môže vláda povoliť zníženie niektorého príjmu štátneho rozpočtu, ak toto zníženie vyváži zvýšením iného príjmu štátneho rozpočtu alebo znížením výdavkov.

§ 9
Zodpovednosť za hospodárenie

Vláda a každý jej člen, Zbor povereníkov a každý jeho člen, vedúci ústredných úradov a orgánov a rady národných výborov zodpovedajú za to, že v ich pôsobnosti budú sa všetky plánované úlohy plniť hospodárne, že sa budú zisťovať a využívať rezervy v hospodárstve, že príjmové sumy štátneho rozpočtu sa prinajmenšom dosiahnu a že výdavkové sumy sa neprekročia, s výnimkou prípadov prípustných podľa tohto zákona.

§ 10
Časové použitie rozpočtových prostriedkov

(1) Rozpočtové prostriedky možno použiť len do konca rozpočtového roka, a to len na úhradu výdavkov zročných do konca tohto roku.

(2) Úhrada výdavkov, ktoré majú a môžu sa uskutočniť zo štátneho rozpočtu v bežnom rozpočtovom roku, nesmie sa odsunúť na ťarchu štátneho rozpočtu na budúci rok.

(3) Poukazovať rozpočtové prostriedky vopred na úhradu výdavkov zročných po uplynutí bežného rozpočtového roku nie je prípustné.

(4) Tvoriť rezervy z rozpočtových prostriedkov nie je prípustné, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak.

(5) Národné výbory si môžu ponechať časť prebytkov rozpočtového hospodárenia a použiť ich v budúcich rokoch. Minister financií ustanoví zásady pre hodnotenie výsledkov hospodárenia národných výborov.

(6) Na zabezpečenie plynulého chodu hospodárenia a riadneho plnenia záväzkov organizáciami, ktoré hospodária s rozpočtovými prostriedkami, ako aj z iných vážnych dôvodov, môže minister financií určiť odchýlky od ustanovenia odsekov 1 až 4.

§ 11
Zisťovanie rozpočtových dôsledkov zákonov a iných opatrení

(1) Pri návrhoch zákonov, zákonných opatrení Predsedníctva Národného zhromaždenia, zákonov Slovenskej národnej rady, vládnych nariadení a uznesení, nariadení a uznesení Zboru povereníkov, nariadení a vyhlášok ministrov a povereníkov a pri všetkých opatreniach ministerstiev, ústredných úradov a orgánov, ako aj pri návrhoch nariadení a uznesení národných výborov a ich rád, musia sa s najväčšou zodpovednosťou zvážiť a v návrhoch vyjadriť aj ich dôsledky hospodárske a finančné. Dôsledky týchto opatrení pre príjmy a výdavky štátneho rozpočtu treba vyčísliť a výpočet pripojiť k návrhu opatrenia. Pri každom navrhovanom opatrení sa musí skúmať, či jeho povaha pripúšťa zavedenie nových príjmov štátneho rozpočtu a v kladnom prípade sa musia nové príjmy vždy navrhnúť.

(2) Pri všetkých opatreniach uvedených v odseku 1, ktorými sa zvyšujú výdavky alebo znižujú príjmy štátneho rozpočtu, musí sa zároveň navrhnúť úhrada zvýšeného výdavku alebo náhrada úbytku príjmov.

§ 12
Predbežné vedenie štátneho hospodárenia

Vláda určí vhodné opatrenia pre štátne hospodárenie v čase od 1. januára rozpočtového roku do vyhlásenia rozpočtového zákona na príslušný rok, ak nebude rozpočtový zákon vyhlásený pred 1. januárom rozpočtového roku.

Diel III
Rozpočty národných výborov

§ 13

(1) Každý národný výbor zostavuje svoj rozpočet a hospodári podľa neho.

(2) Národné výbory zabezpečujú pomocou rozpočtov rozvoj výroby a platených služieb pre obyvateľstvo v svojich obvodoch pôsobnosti na ďalší nepretržitý vzostup a rozvoj hmotnej a kultúrnej úrovne pracujúcich a na ďalší rozvoj svojich obcí, miest, okresov a krajov; pritom musia dbať na jednotu a súlad celoštátnych a miestnych záujmov.

§ 14

(1) Rozpočet národného výboru musí byť vyrovnaný.

(2) Vláda určí národným výborom podiely na štátnych príjmoch a prídely zo štátneho rozpočtu.

§ 15
Doplnkové rozpočty národných výborov

(1) Ak dosiahne národný výbor nadplánové príjmy alebo úspory na výdavkoch pri riadnom plnení všetkých svojich úloh, môže zostaviť doplnkový rozpočet; schvaľuje ho národný výbor.

(2) Doplnkový rozpočet musí byť vyrovnaný.

(3) Doplnkový rozpočet je súčasťou rozpočtu národného výboru.

§ 16
Pôžičky a záruky národných výborov

(1) Národné výbory nemôžu uzavierať pôžičky.

(2) Národné výbory sa môžu zaručovať len za záväzky podriadených podnikov a len do výšky úmernej príjmom národného výboru z hospodárskej činnosti; podrobnosti upraví Ministerstvo financií. Za iné záväzky sa môžu národné výbory zaručovať len podľa osobitných predpisov.

§ 17
Rozpočtové poriadky národných výborov

Spôsob zostavovania, vyrovnania, prejednania a schvaľovania rozpočtov národných výborov a hospodárenia podľa nich a jeho kontrolu, ako aj podmienky pre tvorenie rezerv v rozpočtoch upravujú rozpočtové poriadky národných výborov. Rozpočtové poriadky vydáva minister financií.

Diel IV
Kontrolná pôsobnosť Ministerstva financií

§ 18

(1) Ministerstvo financií vykonáva sústavnú kontrolu finančného hospodárenia na základe kontroly plnenia štátneho rozpočtu vo všetkých jeho častiach. Úlohou tejto kontroly je skúmať rozborom ekonomických súvislostí, ako sú zabezpečované a plnené úlohy štátneho plánu a rozpočtu, uspokojované potreby spoločnosti a či sa dodržali zásady štátnej finančnej politiky. Túto sústavnú ekonomickú kontrolu doplňuje účelne previerkami v ministerstvách, ústredných úradoch a orgánoch, v ústrediach organizácií a v národných výboroch a v organizáciách týmto orgánom podriadených, pri ktorých si overuje aj správnosť metodiky financovania. Tým Ministerstvo financií napomáha maximálnu tvorbu všetkých zdrojov a ich najefektívnejšie využívanie a odstraňuje nedostatky v hospodárení; zároveň navrhuje opatrenie na trvalý rozvoj výrobných síl a upevňovanie socialistických výrobných vzťahov.

(2) Ministerstvu financií prislúcha vykonávať svojím osobitným revíznym útvarom revízie hospodárenia rozpočtovými prostriedkami v ministerstvách, ústredných úradoch a orgánoch, v ústrediach organizácií a v krajských národných výboroch a metodicky usmerňovať túto previerkovú a revíznu činnosť v odbore Ministerstva financií. Revízia hospodárenia rozpočtovými prostriedkami musí sa vykonať aspoň raz za dva roky, pokiaľ vykonávacie predpisy neustanovujú inak.

(3) Kontrolné orgány, ktoré vykonávajú previerky a revízie, sú oprávnené vykonávať všetky úkony, ktoré sú nutné pre previerku a revíziu, najmä vstupovať do všetkých miestností, zariadení a priestorov náležiacich preverovanej (revidovanej) organizácii, zabezpečiť preverovaný (revidovaný) materiál, prípadne vziať ho do úschovy, ak je nebezpečenstvo, že sa stratí alebo zavlečie, a ak tomu nebráni dôležitý všeobecný záujem.

(4) Vedúci organizácií alebo pracovníci nimi splnomocnení sú povinní na požiadanie poskytnúť kontrolným orgánom každú pomoc na riadne vykonanie previerky (revízie), najmä sú povinní predkladať všetky požadované písomnosti, najmä písomnosti národohospodárskej evidencie, rozpočty, finančné plány a rozbory, materiál o previerkach, revíziách a inšpekciách každého druhu vykonaných ktorýmkoľvek orgánom.

(5) Vedúci a ostatní pracovníci organizácie sú povinní podávať kontrolným orgánom požadované vysvetlenia a znalecké a iné odborné posudky.

(6) Kontrolné orgány sú povinné zachovávať štátne, hospodárske a služobné tajomstvo o veciach, o ktorých sa dozvedeli pri svojej činnosti.

(7) Všetky štátne orgány sú povinné poskytovať v medziach svojej pôsobnosti kontrolným orgánom účinnú pomoc.

(8) Minister financií v dohode so zúčastnenými ministrami a vedúcimi ústredných úradov a orgánov vydá podrobnejšie predpisy najmä o previerkach a revíziách vykonávaných Ministerstvom financií.

(9) Osobitné predpisy o kontrole daní, dávok a poplatkov nie sú dotknuté.

Diel V
Záverečné ustanovenia

§ 19

Vláda sa splnomocňuje použiť na úhradu záväzkov minulých rokov finančné prebytky hospodárenia minulých rokov.

§ 20

(1) Minister financií upraví vykonávacími predpismi

a) zostavovanie návrhu štátneho rozpočtu, hospodárenie rozpočtovými prostriedkami a finančné hospodárenie rozpočtových organizácií, ako aj poskytovanie úverov týmto organizáciám,

b) platobný a zúčtovací styk a pokladničné operácie organizácií štátneho socialistického sektora a ich kontrolu peňažnými ústavmi, najmä kontrolu čerpania mzdových fondov, ako aj dôsledky porušenia finančnej disciplíny,

c) prevádzanie lotérií a iných podobných hier, prípadne ich organizáciu.

(2) Minister financií upraví pre ostatné organizácie socialistického sektora veci uvedené v ods. 1 písm. b), a to v dohode s kompetentnými ústrediami týchto organizácií a zúčastnenými ústrednými úradmi.

§ 21

Generálny riaditeľ Štátnej banky československej upraví na základe predpisov vydaných podľa ustanovenia § 20 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 2 smernicami podrobnejšie financovanie základných prostriedkov a jeho kontrolu, úverovanie, platobný a zúčtovací styk, pokladničné operácie a kontrolu čerpania mzdových fondov.

§ 22

Minister financií vydá v dohode s predsedom Ústredného zväzu výrobných družstiev štatúty upravujúce organizáciu, úlohy a hospodárenie fondov dlhodobého úveru pre organizácie výrobného družstevníctva v českých krajoch.

§ 23

(1) Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré odporujú tomuto zákonu; najmä sa zrušujú zákon č. 83/1952 Zb. o rozpočtoch národných výborov a zákon č. 86/1952 Zb. o kontrolnej a revíznej správe Ministerstva financií.

(2) Ustanovenia zákona č. 83/1958 Zb. o úprave finančného plánovania a finančného hospodárenia národných podnikov a ostatných hospodárskych organizácií štátneho socialistického sektora nie sú dotknuté.

§ 24

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1959; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Bakuľa v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Generálplukovník Lomský v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Tesla v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Brabec v. r.

Inž. Černý v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.